

DROMEN VAN BORSTJES EN BLOND HAAR

Peter Platel helpt transgenders in Nepal

Peter Platel is kapper en heeft al twintig jaar een eigen zaak. Zijn Wakko-keten telt ondertussen al vier kapperszaken. Daarnaast heeft hij ook een yogaschool en richtte hij een vzw op in Nepal. Met 'Make Up 2 Make Up' wil hij transgenderpersonen helpen. Hij studeerde aan Studio Herman Teirlinck en volgde een opleiding make-up aan The Art Academy. "Ik denk niet dat veel mensen me kennen, maar ik was ooit te zien in 'De Heren Maken de Man'", glimlacht hij bescheiden.

MARK COEL

PETER: Ongeveer vijf jaar geleden was ik voor de eerste keer in Nepal. Ik zat met mijn ex-vriend op café, waar ook transgenders zaten. Het eerste wat ik dacht was: "Oei, die kunnen wel wat hulp gebruiken". Ze zagen er niet goed uit en wisten duidelijk niet van welk hout pijlen maken. Maar je kan niet zomaar naar iemand toestappen en hem vertellen hoe slecht hij er uit ziet. Mijn ex kende iemand van het groepje en nodigde hen uit om aan ons tafeltje te komen zitten. Ze stelden meteen allerlei vragen en toen ik vertelde dat ik kapper was, vroegen ze of ik hen dat kon leren. Meteen had ik een doel. Ik was me al heel lang aan het afvragen op welke manier ik iets kon bijdragen aan de wereld. Met mijn make-upopleiding en verleden als drag-queen groeide de idee om in Nepal les te gaan geven en hen ook wat make-up tips te geven. Heel snel evolueerde het van make-up lessen naar iets anders en uitgebreider.

DERDE GENDER

Hier in België wordt er nogal erg in hokjes gedacht: travestiet, transman, transvrouw, en ga zo maar door. In Nepal zie je die labels veel minder. Zij spreken gewoon over een derde gender.

In Nepal zie je vooral mannen die vrouw willen worden, of al vrouw zijn maar nog niet het juiste lichaam hebben. Sommigen willen er heel Europees uitzien, anderen willen het traditioneel met een puja (derde oog) op hun voorhoofd, een sarong en zware lange vlechten met traditionele rode linten. Er zijn er ook zoals jij en ik, in t-shirt en jeansbroek. Zij gaan werken op een brommer, en als ze hun helm afzetten, schudden ze hun lange, mooie lokken uit. Het is een heel diverse groep, daarom vind ik de term 'third gender' zo goed passen.

ZONDER BEGELEIDING

De meesten hebben al borsten, maar kunnen zich de andere operaties niet veroorloven. Ze zijn echt aan hun lot overgelaten, er is geen medische of psychologische begeleiding.

Ze dromen allemaal van borstjes en blond haar, en ze doen er alles aan om dat doel te bereiken. Ze gaan bijvoorbeeld anticonceptiva slikken in de hoop dat ze door die vrouwelijke hormonen borsten krijgen. Bij twee op de tien lukt dat inderdaad, maar de anderen worden er doodziek van. Hun hormonaal evenwicht wordt verstoord, met kankers en huidrupties tot gevolg.

En dat allemaal om dat ze niet goed in hun vel zitten, of beter gezegd in het verkeerde vel.

De overgrote meerderheid leidt een dubbelleven. Ze zijn volledig uitgesloten en wonen in de **Blue Diamond Society (BDS)**. Ofwel wonen ze nog bij hun familie, waar hun 'anders zijn' getolereerd wordt, maar waar het absoluut niet bespreekbaar is. Ik zie dat bij de twee beste studentes uit mijn klas. De familie van Sophie, heeft haar volledig aanvaard zoals ze is. Bij Angellie is het net omgekeerd. Ze wil heel graag model worden, maar haar familie heeft haar verstoten. Haar broers gedragen zich heel agressief tegenover haar, enkel haar moeder spreekt ze af en toe nog eens.

STRIJD OM EEN NIEUW BESTAAN

Ik kreeg een wereld te zien waar ik nog nooit eerder mee geconfronteerd werd. Daar komt dan nog eens bij dat er daar heel wat armoede heerst. Voor de meeste Nepalezen is het een kwestie van overleven: 'Wat ga ik vanavond eten? Waar ga ik slapen?' Ze hebben geen werk, of zitten in de seksindustrie om geld te verdienen.

Sommigen werken voor de BDS, wat een beetje te vergelijken is met onze roze huizen. Diegenen die gestudeerd hebben, nemen een rol als sleutelfiguur op zich, zijn een spreekbuis voor de anderen. Diegenen die niet gestudeerd hebben, vormen natuurlijk een extra uitdaging omdat ze enkel Nepalees spreken of een afgeleide ervan. Dat maakt de communicatie heel erg moeilijk.

VERTROUWENSPERSOON

Tijdens de lessen make-up en haartooi kwamen ze helemaal los en vertelden ze spontaan hun verhalen. Ik bood hen iets aan wat hen interesseerde en boeide, en ondertussen kreeg ik hun problemen te horen. Ik voelde dat ik daar iets mee moest doen. Alles wat ik hoorde, speelde ik door naar de mensenrechtenorganisaties. Die hadden namelijk heel wat ervaring en kennis, maar drongen niet door tot de groep. Zo ontdekte ik heel toevallig een ideale manier om de problematiek in Nepal te benaderen.

Elk jaar ging ik terug en gaandeweg groeide de opleiding. Sommigen gingen na de opleiding andere mensen opmaken

“ *Transgenders weten zich in Nepal vaak uitgesloten. "Angellie wil graag model worden, maar haar familie heeft haar verstoten."* ”

SUNIL PANT EN DE BLUE DIAMOND SOCIETY

De **Blue Diamond Society** is een LGBT-organisatie in Nepal en werd opgericht in 2001. De BDS strijdt voor de mensenrechten en het welzijn van derde genders en LGBT's in Nepal. De BDS is de enige organisatie die deze belangen verdedigt. De BDS geeft legaal advies, maakt mensen bewust van het hiv-virus en brengt schendingen van de mensenrechten en geweld tegen LGBT's onder de lokale, nationale en internationale aandacht. **Sunil Pant** staat aan het hoofd van deze instelling.

Sunil Babu Pant is de eerste openlijk homoseksuele politicus in Nepal. Hij heeft een grote achterban en weet zich ook op internationaal vlak te profileren. In 2007 spande Pant samen met enkele anderen een rechtszaak aan tegen Nepal. In een geschreven petitie klaagde hij aan dat de minderheidsgroep die zij vertegenwoordigden, gediscrimineerd werd door de maatschappij en de overheid op basis van seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Zo kregen LGBT's geen kansen om een juiste positie in te nemen in de maatschappij. Pant won de rechtszaak en op 27 december 2007 besliste het Nepalese Hoogerechtshof dat alle discriminerende wetten tegenover LGBT's geschrapt moesten worden. Het hof besliste ook dat de optie 'derde gender' of 'ander' ook op de identiteitskaart moest kunnen staan. Met deze beslissing zorgde ze ervoor dat 'derde genders' officieel werden erkend en dus een bankrekening konden openen en een huis kopen. Op de besprekingen rond de **Yogyakarta**-principes, de vertaling van de mensenrechten naar holebi- en transnoden, was Sunil Pant één van de 29 experts die mee rond de tafel zaten.

en coifferen. We hebben zelf zes mensen een professionele kappersopleiding laten volgen. Sinds mei is er iemand in Nepal die alles op de voet volgt. Ze doet interviews, bekijkt waar we kunnen helpen, wat er nog moet gebeuren... Het heeft namelijk geen zin om dingen aan te bieden die niet nodig zijn.

FRUSTRATIES

Het probleem is dat als ik er niet ben, er ook niets gebeurt. Elke keer ik in Nepal ben, zet ik iets op. En dat is heel leuk, maar van zodra ik terug naar België vertrek, valt het stil. Ik laat elke keer een kist vol materiaal achter, maar die verdwijnt altijd. De inhoud wordt gestolen of verkocht. Heel frustrerend soms. De mensen zijn arm, hebben bijna geen opvoeding gehad en zijn niet naar school geweest. Ze hebben geen langetermijnvisie. Wat ik wel begrijp, want voor hen is het enkel belangrijk dat ze de dag overleven.

Ik ben iemand die grote plannen maakt en vijf dingen tegelijk kan doen. In Nepal kunnen ze dat niet, daar bekijken ze het van dag tot dag. Het leven gaat daar veel trager, wat enorm aanpassen is voor mij.

CURSUS OM DEN BRODE

Gelukkig merk ik dat er toch al een en ander aan het veranderen is. Op de eerste

lesdag zaten er maar zeven mensen in de klas. Toen werd me verteld dat die zeven enkel in de les zaten omdat ze daarna eten kregen. Na twee dagen zou er niemand meer in mijn les zitten. Na vijf dagen had ik twintig cursisten, op het einde van de week zelfs dertig. Het eten was blijkbaar lekker! (lacht)

Het tweede jaar zaten er mensen in de les die het jaar daarvoor ook al hadden deelgenomen, maar er waren ook nieuwe cursisten. Toen mochten die met ervaring de anderen helpen.

Het jaar daarop hebben we de groep opgesplitst in beginners en gevorderden. Ondertussen heb ik zes cursisten die heel goed zijn en een goeie techniek hebben. Sophie en Angelie steken er echt met kop en schouders bovenuit, en zij hebben het ondertussen echt gemaakt. Angelie won een studiepakket via een wedstrijd van Lakme, een Aziatische cosmeticagigant. Sophie verzorgt de make-up voor tv, films, magazines en voor de verkiezing van Miss Nepal.

We hebben de laatste keer een groep op Engelse taalles gestuurd, omdat communicatie zo'n groot probleem is. Ik zou ze zelfs op computerles willen sturen, als dat betekent dat ze daardoor gemakkelijker aan werk geraken. Het project is gegroeid uit make-up en haartooi, maar daar hoeft het niet bij te blijven.

Make Up 2 Make Up is begonnen als iets plezants, maar het moet verder groeien. Wat niet betekent dat ik ga stoppen met make-uplessen. Integendeel. Het is altijd lachen geblazen tijdens de lessen, de sfeer zit er helemaal in.

Het was van in het begin de bedoeling om een zaak op te starten voor de Nepalese transgenders. Maar dat zal nog niet voor direct zijn. De samenwerking verloopt heel moeizaam, en iets organiseren in een corrupt land als Nepal is niet gemakkelijk. Er is geen duidelijk plan, ze weten niet hoe ze dingen moeten aanpakken. En ik krijg dat ook niet op twee weken geregeld.

BUDGETPROBLEMEN

Ik vind het fantastisch dat er iemand twee dagen per week voor mij in het veld werkt. Maar zoals bij alles is vroeg of laat het geld op. Ik steek het meeste tijd in aandacht vragen voor het project. Ik probeer om volgend jaar een delegatie naar de Out Games te krijgen, om naambekendheid op te bouwen. Eventueel in combinatie

met een fototentoonstelling. Er zijn genoeg opties, maar het kost allemaal veel geld.

De laatste keer dat ik in Nepal was, heb ik geprobeerd om een doos vol materiaal op te sturen naar België. Het ging om armbandjes, sjaaltjes en yogamatjes. Die kosten in Nepal bijna niets, en hier zijn de mensen bereid er toch een paar euro's voor te geven. Ik wilde die hier verkopen en zo wat winst maken. Maar de kosten waren zo hoog, dat er geen winst kon worden gemaakt voor het project. Het enige wat helpt, is je eigen valies volproppen.

HULP GEWENST

Ik heb tot nu toe alles zelf betaald. Eerst uit eigen zak, het laatste jaar heb ik mijn kapperszaak laten sponsoren. Ik vind het niet erg een deel van mijn winst naar Nepal te laten gaan, als ik er mensen maar mee kan helpen. Maar ergens moet ik de lijn trekken, vrees ik. Nu stoppen met het project omdat het geld op is, is geen optie. De teleurstelling zou voor hen te groot zijn.

Daarom ben ik nu op zoek naar een sponsor die ons maandelijks kan steunen zodat we een redelijk budget hebben om mee te werken.

Het zou ook leuk zijn om leerling-kappers hier in België warm te krijgen voor het project, zo kunnen ze hun Nepalese medestudenten steunen. Met kleine bedragen kan je al heel wat doen.

Make-upartiesten, kappers, mensen die het project zichtbaarheid willen geven,... Alle hulp is welkom.

MOGELIJKHEID OM TE STEUNEN

"Alle donaties zijn welkom. Vele kleintjes maken ook hier een groot", zegt Peter. Op zijn website vind je dan ook verschillende manieren om Make up 2 Make Up te steunen, van cadeaubonnen tot startkits, van lidmaatschap tot sponsorship. "Ook mensen die acties willen opzetten of zichtbaarheid willen geven, make-upartiesten of kappers die willen meegaan, zijn meer dan welkom."

Surf naar makeup2makeup.wordpress.com voor meer info.